

Parlamentul României
Senat

PREȘEDINTE

București *2.02.2004*
Nr. *CC 546*

Domnului

ARISTIDE ROIBU

**Președintele Comisiei juridice, de numiri,
disciplină, imunități și validări**

În temeiul prevederilor art.147 din Constituția României, republicată, și ale art.136 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările ulterioare, vă trimitem alăturat, Decizia Curții Constituționale nr.463/2003 prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată de S.C."Mediaprointernațional" – S.A. București în dosarul nr.839/2003 al Curții de Apel București – Secția contencios administrativ și s-a constatat că dispozițiile art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată prin Legea nr.77/2002, sunt neconstituționale.

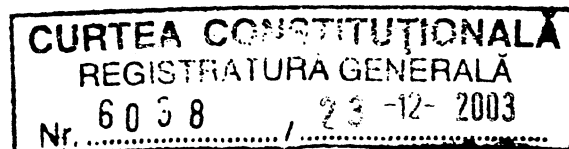
PREȘEDINTELE SENATULUI

Nicolae Văcăroiu
Nicolae Văcăroiu

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România
Telefon: (+40-1) 313-2531 Fax: (+40-1) 312-5480
Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: ccr@cdep.ro

Dosarul nr.402C/2003

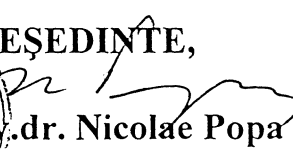
Domnului

NICOLAE VĂCĂROIU
PREȘEDINTELE SENATULUI

În temeiul prevederilor art.25 alin.(4) din Legea nr.47/1992, vă comunicăm alăturat, în copie, Decizia Curții Constituționale nr.463 pronunțată la data de 4 decembrie 2003, definitivă și obligatorie, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată de S.C. "MEDIAPROINTERNAȚIONAL" S.A. din București în Dosarul nr.839/2003 al Curții de Apel București – Secția contencios administrativ, și s-a constatat că dispozițiile art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată prin Legea nr.77/2002 sunt neconstituționale.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,
Prof.univ.dr. Nicolae Popa

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr.402C/2003

DECIZIA nr.463
din 4 decembrie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.2 alin.(2) și ale art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată prin Legea nr.77/2002

Nicolae Popa	- președinte
Costică Bulai	- judecător
Constantin Doldur	- judecător
Kozsokár Gábor	- judecător
Petre Ninosu	- judecător
Șerban Viorel Stănoiu	- judecător
Lucian Stângu	- judecător
Ioan Vida	- judecător
Florentina Baltă	- procuror
Gabriela Dragomirescu	- magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.2 alin.(2) și ale art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată prin Legea nr.77/2002, excepție ridicată de S.C. „MEDIAPRO INTERNAȚIONAL” S.A. din București în Dosarul nr.839/2003 al Curții de Apel București – Secția contencios administrativ.

La apelul nominal răspunde autorul excepției, prin avocat Ion Dascălu, cu delegație depusă la dosar, constatându-se lipsa Curții de Conturi a României, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Reprezentantul părții prezente solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, întrucât: art.2 alin.(2) din Legea nr.94/1992, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr.77/2002, încalcă dispozițiile constituționale ale art.1 alin.(4) și (5), ale art.21 și ale art.140 alin.(1) teza a doua, în măsura în care se interpretează că hotărârile adoptate de Plenul Curții de Conturi în temeiul art.28 din legea criticată nu sunt supuse cenzurii instanțelor judecătorești; art.19 lit.c) din lege ar putea conduce la interpretarea că atribuțiile Curții de Conturi se extind și asupra persoanelor fizice; or, pentru asemenea argumente, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea fostului art.19 lit.d) din Legea nr.94/1992. Depune note scrise.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.2 alin.(2) din Legea nr.94/1992, modificată și completată prin Legea nr.77/2002, întrucât consideră că acestea sunt în conformitate cu prevederile din Constituție invocate ca fiind încălcate. În ceea ce privește dispozițiile art.19 lit.c) din aceeași lege, consideră că acestea sunt neconstituționale pentru aceleași considerente care au justificat și admiterea excepției de neconstituționalitate a fostului art.19 lit.d) din Legea nr.94/1992.

Curtea,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 12 mai 2003, pronunțată în Dosarul nr.839/2003, **Curtea de Apel București – Secția contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.2 alin.(2) și ale art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată,**

modificată și completată prin Legea nr.77/2002. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „MEDIAPROINTERNAȚIONAL” S.A. într-o cauză de contencios administrativ privind anularea parțială a unei hotărâri a Plenului Curții de Conturi.

În motivarea excepției, se susține că art.2 alin.(2) din Legea nr.94/1992, care prevede că numai Parlamentul poate opri controalele Curții de Conturi și numai pe motiv de depășire a competenței, este neconstituțional dacă „se interpretează în sensul că actele administrative emise de Curtea de Conturi, pentru a căror contestare nu este prevăzută o procedură administrativ-jurisdicțională, incluzând aici și hotărârile luate în temeiul art.28 din această lege, nu sunt supuse cenzurii instanțelor judecătorești”. Se consideră că, „dacă se admite o asemenea interpretare, art. 2 alin.(2) din Legea nr.94/1992 constituie o încălcare a principiului liberului acces la justiție consacrat în art.21 din Constituția României” și a art.6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În susținerea excepției de neconstituționalitate a art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992, așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr.77/2002, se invocă Decizia Curții Constituționale nr.28 din 23 februarie 1999 prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate a art.19 lit.d) din aceeași lege. Se precizează că, ulterior publicării acestei decizii, textul a cărui neconstituționalitate a fost constatată a fost abrogat în mod expres, însă a fost reintrodus și completat prin Legea nr.77/2002, de data aceasta la litera c) a art.19. Autorul excepției consideră că, în actuala redactare, textul încalcă dispozițiile art.139 alin.(1) din Constituție, deoarece îndeplinirea obligațiilor financiare pe care acesta le reglementează nu poate intra în sfera administrării sau întrebuințării resurselor financiare ale statului și sectorului public, ci aparțin sferei dreptului de proprietate al debitorilor, în temeiul

căroră ei se pot opune creanței. Mai arată că, „în cazul în care activitatea Curții de Conturi se extinde și asupra executării de către debitori a obligațiilor de plată, înseamnă că verificarea se îndreaptă asupra activității debitorilor în loc să privească activitatea organelor statului legată de emiterea și executarea titlurilor executorii, ca element esențial al disciplinei și politicii financiare a statului.” În sfârșit, se susține că „specializarea funcțională și delimitarea atribuțiilor ce revin diferitelor categorii de autorități publice constituie o cerință constituțională ce rezultă din rigorile principiului separației puterilor în stat, care ar fi astfel încălcat”.

Curtea de Apel București – Secția contencios administrativ apreciază că excepția de neconstituționalitate a art.2 alin.(2) din Legea nr.94/1992 este întemeiată, întrucât textul poate fi interpretat în sensul că instanțele judecătorești nu se pot pronunța asupra legalității actului prin care s-a dispus controlul, ceea ce ar reprezenta o încălcare a principiului liberului acces la justiție consacrat de art.21 din Constituție. În ceea ce privește art.19 lit.c) din aceeași lege, instanța consideră că acesta ar putea încălca prevederile art.139 alin.(1) din Constituție, prin aceea că include în sfera controlului și persoane juridice de drept privat care nu își îndeplinesc obligațiile financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale sau instituțiile publice, ceea ce ar excede noțiunii de control asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public sau asupra modului de gestionare a patrimoniului privat al statului.

Potrivit prevederilor art.24 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată. Astfel, în legătură cu prevederile art.2 alin.(2) din legea criticată, prevederi potrivit cărora Parlamentul are posibilitatea de a stopa controalele efectuate din oficiu de Curtea de Conturi numai pentru depășirea competențelor legale, consideră că textul privește doar activitatea de control ca atare, iar nu și actele emise de Curtea de Conturi ca urmare a controlului, acestea din urmă fiind supuse controlului jurisdicțional prevăzut de lege.

În ceea ce privește neconstituționalitatea art.19 lit. c) din aceeași lege, arată că în controlul privind formarea resurselor financiare ale statului, la care se referă art.139 din Constituție, se include și controlul asupra resurselor financiare ale bugetului de stat, fără deosebire de natura capitalului societății comerciale în sarcina căreia se stabilesc obligații financiare. În plus, exercitarea, împreună cu reprezentanții instituțiilor competente în domeniul supus controlului, a competenței prevăzute la articolul criticat nu este de natură să afecteze sau să dubleze activitatea acestora în ceea ce privește persoanele juridice de drept privat controlate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

Curtea,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate raportate la prevederile Constituției, republicate, precum și dispozițiile Legii nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(1), ale art.2, art.3, art.12 și art.23 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art.2 alin.(2) și art.19 lit. c) Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată prin Legea nr.77/2002, al căror conținut este următorul:

- Art.2 alin.(2): „(2) *Controalele Curții de Conturi se inițiază din oficiu și nu pot fi oprite decât de Parlament și numai în cazul depășirii competențelor stabilite prin lege.*”

- Art.19 lit.c): „*Curtea de Conturi poate hotărî efectuarea de controale și la alte persoane juridice decât cele menționate la art.18, care:*

[...] c) nu își îndeplinesc obligațiile financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale sau instituțiile publice, verificările efectuându-se împreună cu reprezentanții instituțiilor competente în domeniul supus controlului”

În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, aceste prevederi de lege contravin art.21 și art.139 alin.(1) din Constituție. La data pronunțării prezentei decizii, potrivit Legii de revizuire a Constituției României nr.429/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.669 din 22 septembrie 2003, la art.21 au fost introduse alineatele (3) și (4), iar art.139 alin.(1) a fost modificat. De asemenea, potrivit Constituției României, republicate, cu reactualizarea denumirilor și o nouă numerotare a textelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.767 din 31 octombrie 2003, art.139 alin.(1) a devenit art.140 alin.(1). Prevederile constituționale menționate au următorul conținut:

- Art.21: „(1) *Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.*

(2) Nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept.

(3) Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

(4) Jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite.”

- Art.140 alin.(1): *„(1) Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. În condițiile legii organice, litigiile rezultate din activitatea Curții de Conturi se soluționează de instanțele judecătorești specializate.”*

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea, reține următoarele:

I. Prima critică de neconstituționalitate privește dispozițiile art.2 alin.(2) din Legea nr.94/1992, în legătură cu care autorul excepției susține că ar putea fi interpretate în sensul că actele administrative emise de Curtea de Conturi, inclusiv hotărârile luate de aceasta în temeiul art.28 din lege, pentru a căror contestare nu este prevăzută o procedură administrativ-jurisdicțională, nu sunt supuse cenzurii instanțelor judecătorești. Se consideră că prin aceasta se încalcă prevederile art.21 din Constituție referitoare la accesul liber la justiție și art.6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil.

Această critică nu poate fi reținută, întrucât, în realitate, ea nu privește constituționalitatea textului, ci se solicită Curții să lămurească înțelesul unui text de lege. Or, potrivit dispozițiilor art.2 alin.(3) teza a doua din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, Curtea Constituțională *„nu se poate pronunța asupra modului de interpretare și aplicare a legii, ci numai asupra*

înțelesului său contrar Constituției”, astfel că, sub acest aspect, excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

De altfel, din conținutul prevederilor de lege ce constituie obiectul controlului de constituționalitate nu rezultă că lipsa unei proceduri administrativ-jurisdicționale îngreădește liberul acces la justiție. Dimpotrivă, aceste prevederi sunt chiar în sensul art.21 alin.(3) și (4) din Constituție, republicată, și al art.6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, texte care dispun în legătură cu dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, jurisdicțiile speciale administrative fiind facultative și gratuite. Mai mult, în actuala redactare, prevederile constituționale ale art.140 referitoare la *„Curtea de Conturi”* stabilesc la alin.(1) că *„[...] litigiile rezultate din activitatea Curții de Conturi se soluționează de instanțele judecătorești specializate.”* Așa fiind, excepția de neconstituționalitate a art.2 alin.(2) din Legea nr.94/1992, republicată, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

II. Cea de a doua critică de neconstituționalitate vizează prevederile art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992, în temeiul cărora Curtea de Conturi poate hotărî efectuarea de controale, împreună cu reprezentanții instituțiilor competente în domeniul supus controlului, și la persoanele juridice care nu își îndeplinesc obligațiile financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale sau instituțiile publice, altele decât cele prevăzute la art.18 din lege.

Examinând textul de lege criticat, Curtea constată că acesta conservă soluția de principiu cuprinsă în vechea reglementare a art.19 lit.d) din Legea nr.94/1992, care a fost declarat neconstituțional de către Curtea Constituțională. Astfel, prin Decizia Curții Constituționale nr.28 din 23 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.178

din 26 aprilie 1999, a fost admisă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.19 lit.d) din Legea nr.94/1992. Pentru a pronunța această soluție, s-a reținut că, în concordanță cu dispozițiile art.139 alin.(1) din Constituție, potrivit art.16 alin.(1) din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, „aceasta își exercită funcțiunea de control asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, precum și asupra modului de gestionare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale. Față de această dispoziție legală, îndeplinirea obligațiilor financiare la care se referă art.19 lit.d) din Legea nr.94/1992 nu poate intra în sfera administrării sau întrebuințării resurselor financiare, întrucât acestea privesc resurse constituite ce nu sunt cuprinse în sfera sintagmei «formarea resurselor financiare ale statului și sectorului public», care implică stabilirea și emiterea titlurilor executorii în vederea constituirii acestor resurse, precum și urmărirea executării titlurilor. Atât emiterea titlului, cât și executarea lui se includ în sfera drepturilor ce revin statului și unităților sectorului public, în calitate de creditori, pe când îndeplinirea de către debitori a obligațiilor de plată face parte din sfera dreptului de proprietate al acestora, în temeiul căruia ei se pot opune creanței. De aceea, în noțiunea de formare a resurselor financiare nu intră și îndeplinirea de către debitori a obligațiilor rezultând din titluri executorii.” De asemenea, prin aceeași decizie, Curtea a mai reținut că, “în cazul în care controlul Curții de Conturi se extinde și asupra executării de către debitori a obligațiilor de plată, înseamnă că verificarea se îndreaptă asupra activității debitorilor, în loc să privească activitatea organelor statului legată de emiterea și executarea titlurilor executorii, ca element esențial al disciplinei și politicii financiare a statului. Prin această deplasare a obiectivelor

controlului, se ajunge la nerealizarea scopului esențial, și anume asigurarea controlului activității organelor de stat în domeniul financiar” , or, “pentru persoanele juridice din sectorul public, potrivit art.139 din Constituție, controlul Curții de Conturi privește și modul de administrare și utilizare a resurselor, ceea ce implică, în sensul art.17 din Legea nr.94/1992, îndeplinirea obligațiilor financiare la care se referă art.19 lit.d) din aceeași lege.” În sfârșit, Curtea a statuat că „ în ipoteza prevăzută de art.19 lit.d) din Legea nr.94/1992, respectiv efectuarea de controale și la alte persoane juridice decât cele menționate la art.18, care nu își îndeplinesc obligațiile financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale și instituțiile publice, statul nu are o asemenea participare, astfel încât persoanele juridice respective nu fac parte din sectorul public. [...] Specializarea funcțională și delimitarea atribuțiilor ce revin diferitelor categorii de autorități publice constituie o cerință constituțională ce rezultă din rigorile principiului separației puterilor în stat. De aceea, competenței administrației publice, în speță a organelor din sistemul Ministerului Finanțelor, așa cum este stabilită prin Ordonanța Guvernului nr.70/1997, nu i se poate substitui, în ipoteza prevăzută de art.19 lit.d) din Legea nr.94/1992, o altă autoritate publică, respectiv Curtea de Conturi, fără ca o asemenea situație să nu reprezinte o atingere a fundamentelor constituționale ale specializării autorităților publice, cu consecințe negative în ce privește responsabilitatea acestor autorități și funcționarea serviciilor publice statale. Curtea de Conturi, în temeiul art.18 din Legea nr.94/1992, controlează statul și unitățile administrativ-teritoriale, în calitate de persoane juridice de drept public, cu serviciile și instituțiile lor publice, autonome sau nu, iar acceptarea soluției legislative cuprinse în art.19 lit.d) din Legea nr.94/1992 ar putea conduce, pentru identitate de rațiuni, la o interpretare, desigur exagerată, dar nu

imposibilă, în sensul extinderii controlului Curții de Conturi chiar și asupra persoanelor fizice.” Pentru considerentele expuse, Curtea Constituțională a admis excepția și a constatat că prevederile art.19 lit.d) din Legea nr.94/1992 sunt neconstituționale.

Curtea observă că noile dispoziții legale, cuprinse în art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992, modificată, nu au eliminat „veninul de neconstituționalitate” din vechea reglementare. Efectuarea de către Curtea de Conturi a controlului la persoanele juridice, în afara celor menționate în art.18 din Legea nr.94/1992, care nu-și îndeplinesc obligațiile financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale sau instituțiile publice se situează în continuare în afara dispozițiilor art.140 alin.(1) din Constituție. Faptul că aceste verificări se fac împreună cu reprezentanții instituțiilor competente în domeniul supus controlului nu este nici el de natură să elimine paralelismele dintre controalele efectuate de Curtea de Conturi și alte instituții competente. Așa fiind, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992, astfel cum a fost modificată prin Legea nr.77/2002, urmează a fi admisă, Curtea Constituțională constatând că aceste dispoziții sunt neconstituționale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.146 lit.d) și art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.13 alin.(1) lit.A) c), art.23 alin.(1) și (6) din Legea nr.47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

Decide:

I. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de S.C. „MEDIAPRO INTERNAȚIONAL” S.A. din București în Dosarul nr.839/2003 al Curții de Apel București – Secția contencios administrativ și

constată că prevederile art.19 lit.c) din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, modificată și completată prin Legea nr.77/2002 sunt neconstituționale.

II. Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.2 alin.(2) din Legea nr.94/1992, modificată și completată, excepție ridicată de același autor în dosarul aceleiași instanțe.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din 4 decembrie 2003.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Prof.univ.dr. Nicolae Popa

**MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF ,
Gabriela Dragomirescu**

